

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh (06) 433 5700
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

lauantai 2.7.2022
vuoroveisuut klo 10.30
Tuomo Ruuttunen

”Veisattaisko me nyt tämä Henrik Renqvistin Siionin virsi”, ehdotti seuravieras taannoin. ”No eipä taida Siionin virsissä kumminkaan hänen virttään löytyä”, vastasin luullen tuntevani virsikirjamme. ”Onpahan siellä *Käy kohti isänmaatansa*” — virsi 2. Ja toden totta. Tässä Siionin virsien nykyisessä laitoksessa kahdenkin virren tekijäksi on merkitty ”mahdollisesti Henrik Renqvist”.

Hyvä herättäjäjuhlaväki!

Siis veisattaisko nyt tämä Renqvistin virsi 2. Hän on ainakin ensimmäisenä tämän julkaissut ja on täältä Joensuun seudulta lähtöisin. Hän syntyi Ilomantsissa 1789 ja toimi Liperissä nuorena pappina. Tunnettiin Karjalan rukoilevaisuusliikkeen perustajana, joka kävi myös aikalaisensa Paavo Ruotsalainen kanssa kirjeenvaihtoa. Aluksi näyttikin, että heistä tulee ystävät ja seuraliikkeet heidän liepeillään yhdistyvät. Mutta kun Paavo vieraili hänen luonaan Liperissä, niin tapaamisen seurauksena heidän tiensä erkanivat täydellisesti ja kirjeenvaihto muuttui syyttelyksi.

Herättäjäjuhlilla tätä virttä on veisattu ehkä eniten. Monien mielestä jää juhlilta jotain oleellista puuttumaan ilman tätä. Tämä on oivallinen kolehtivirsi, mutta kun kysytään, kuten näilläkin juhlilla voi moni kysyä, mitä herännäisyys, körttiläisyys on, niin tässä virressä on sen hengellisen elämän ja kilvoituksemme perussanoitusta.

Se välittää sen kristillisen uskon keskeisen ymmärryksen, että olemme osa jo kaksituhatta vuotta matkaa tehnyttä Jumalan kansaa, matkalla kotiin.

Siionin virsikirjasi nimilehdellä on herännäisyyden uudistajan Wilhelmi Malmivaaran sitaatti: ”Elvyttäkööt nämäkin virret ahdistetun kansamme toivoa ja tukekoot sitä kestävyteen elävässä Jumalassa ja hänen Kristuksessansa, herättäkööt ikävää siihen isänmaahan joka ylhäällä on.”

Ajallisen isänmaan asioihin voi sopia tunnettu sitaatti ”Tärkeintä ei ole päämäärä, vaan matka”. Vaikka meille tämän virren kuvaamat, monet murheet maalliset, sairaudet ja puutokset, astia heikko savinen, joka kaiken kivun tuntee, ovat tuttuja ja tärkeitäkin, niin päämäärä, kaipauksemme kohde koti, on tärkein.

”Ja isänmaata ihanaa se matka aina tarkoittaa. He sinne ikävöivät”. Tästä matkasta, sen päämäärästä ja kaipauksesta veisaamme seuraavien vuorovirsien myötä. Numerot löytyvät juhlaoppaan sivulta 21.

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh (06) 433 5700
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Siionin virsi on ehyt kokonaisuus, siksi se veisataan yleensä kokonaan. Nyt jätämme monia tärkeitä säkeistöjä väliin siten, että Herättäjä-Yhdistyksen valtakunnallinen kuoro, johtajanaan Petra Perttula laulaa säkeistöt 1, 6 ja 10, juhlaväki säkeistöt 2, 9, ja kaikki yhdessä säkeistön 11.

Siionin virsi 2

”Ja aivan alussansa on kotimatkani”, veisaamme eräessä Malmivaaran virressä. Tämän pitemmälle emme mekään taida päästä. On vain tämä kaipaus: ”aavan meren tuolla puolen jossakin on maa”.

Hebrealaiskirje muistuttaa matkantekomme keskeneräisyydestä: ”Eihän meillä täällä ole pysyvää kaupunkia, vaan me odotamme ikävöiden sitä kaupunkia, joka tulee”. (Hb 13:14) Paavo Ruotsalainen lohdutti vaivoihin väsynyttä: ”Ei pidä ruveta kaupungin kahveja juomaan, ennekuin ollaan perillä kaupungissa.” ”Ei asuntoa pysyvää, vaan vaivaa koti-ikävä on heillä matkallansa.”

Samasta varoitti myös Jaakko Elenius Kotimaa-lehdessä keväällä 1997. ”Pahin tapahtuu, kun matkanteko julistetaan päättyneeksi ja välietapin kestikievarissa alkaa remahdella perille päässeiden riemu.”

Herättäjäjuhlat voivat olla kaivattu välietappi, mutta korpivaelluksellamme kuitenkin vain harvoja hetkiä huojennuksen.

Avaamme Siionin virren 95. Olimme syksyllä 2018 Hengellisen Kuukauslehden lukijamatkalla herännäisyydenkin juurilla Hernnhutissa Saksassa. Erään huoneen seinällä oli August Gottlieb Spangenbergin kuva. Hänestä kerrottiin, että hän toimi Hernnhutin johtajana Zinzendorfin jälkeen. Siionin virsiemme juuret ovat osaltaan Tukholmassa 1740-luvulla hernnhutilaisuuden piirissä julkaistussa Sions Sångers -virsikirjassa. Sieltä Hernnhutista on lähtöisin vain tämä Spangenbergin hieno ”Armon suuri taideteos”. Virsi päättyy humoristiseltakin vaikuttavaan nukkumiskehotukseen. Kyse on kuitenkin yksinkertaisesta uskon luottamuksesta: ”Hänpä tietää milloin kovaa, milloin hiljaa kuljetaan”.

Seuraväki aloittaa ja veisaa säkeistöt 1 ja 3, kuoro 2, 4 kaikki yhdessä viidennen.

Siionin virsi 95

Sanaristikon täyttäjät tietää, että jos vihjesanana on ”kulkea ohi”, niin tulee sana sivuuttaa. Kaija Pispán koskettava ja tuore Siionin virsi 159 puhuu näin myös matkanteosta. Assosiaationa virteen voisi olla Vapahtajamme sanat: ”Jos joku vaatii sinua mukaansa virstan matkalle, kulje hänen kanssaan kaksi.” Virsta lienee outo mittayksikkö. Vaivoin suorittamani kreikan peruskurssin tiedoilla käsittän, että tuo kaksi virstaa on vain noin 3 kilometriä.

Herättäjä-Yhdistys ry
PL 21, 62101 Lapua
Puh (06) 433 5700
hy@h-y.fi
www.h-y.fi
www.herattajajuhlat.fi

Jo tällä lyhyellä matkalla meitä uhkaa toisemme sivuuttaminen, ohi meneminen, jättäminen, ja synneistä suurin, välinpitämättömyys toinen toisistamme ja ajatusta laajentaen ”parannan maailmaa omaksi parhaaksi”. Virsi sopisi messun synnintunnustukseksi, sillä se vie meidät samalle viivalle. Tulee tunto ”nyt osu ja uppos”, mutta ovathan nämä säkeistöt myös lohduksi toisillemme.

Kuoro laulaa ensimmäisen ja kolmannen säkeistön, seuraväki toisen, kaikki yhdessä neljännen.

Siionin virsi 159

Olin kerran kauppareissulleni pukenut päälleni nuorisotyön hyväksi myydyt t-paidan, jonka rinnassa on seuraavan virtemme 9 alkusäe ”Olen maan päällä muukalainen”. Viereeni ilmestyi paljon elämää varjopuoleltakin nähnyt mies. Hän katsoi paitaani ja minua: ”Oot sä joku ufo vai?” Vastasin, että tämä on erään virren säe. Ilme kirkastui. ”Ai se on virren säe. No kuule, sellaisia muukalaisia me olemme kaikki.”

Jotain syvällistä tästä muukalaisuudesta olivat oivaltaneet myös kaksi Kainuun Opiston 1948–49 talven oppilasta. Vietimme tuon talven oppilaiden riemutoveripäiviä 50 vuoden jälkeen. Paikalla oli vielä kymmeniä, mutta juhlaan tuli myös sähkösanomia ja kirjeitä. Yksi oli päivätty Frankfurt am Mainissa. Lähettäjänä oli kaksi tuon opistovuoden hyvää kaveria. ”Johtajan murheenkryynit”, kuten heitä muisteltiin.

He olivat muuttaneet töiden perässä Saksaan, eikä heistä ei sen koommin kuulunut mitään, mutta nyt tuo sähke. Tervehdyksenä oli neljäs säkeistö tästä virrestä: ”Voi jos niitäkin muistaisitte ja ne Herralle kantaisitte, joille taivas on tuntematon. Sydän kun yhä suljettu on Baabelin virtain varsilla.” Moni tunsu varmaan syvää sisaruutta ja veljeyttä kyynelistä päätellen.

Virtemme sanoittaja ja säveltäjä on 1900-luvun alussa elänyt herännäispappi ja kirjailija Albert Johan Soveri. Tätä hänen ainoaksi jäänyttä virttään on paljon veisattu seuroissamme. Siionin virsissä usein toistuva muukalaisuuden tunto meitäkin kiehtoo. Tulkitsen sen tunnon herännäisyydessä luonnehditukseksi alatien kristillisyydeksi. Jotain tästä muukalaisuudestamme kertoo tapaus, kun maallikkosaarnaaja Aku Rädyltä herättäjäjuhlilla kerran kysyttiin, miten täällä suhtaudutaan ulkopuolisiin, hän vastasi että me kaikki olemme ulkopuolisia. ”Aatteleppa ite!” kuten Jope Ruonansuu tapasi sanoa.

Virtemme taustalla on israelilaisten pakkosiirtolaisuus Baabelin vankeudessa ja heidän kotikävänsä Jerusalemiin, Siioniin. Virren pohjana on Psalmin 137 sanat: ”Virtojen varsilla Babyloniassa me istuimme ja itkimme kun muistimme Sionia.” Virren kerrotaan syntyneen Tammerkosken rantamaisemissa huolten painaman kävelyretken seurauksena.

”No kuule sellaisia muukalaisia me ollaan kaikki”. Nyt kuoro aloittaa, ja juhlaväki jatkaa toiseen ja kaikki yhdessä kuudennen.

Siionin virsi 9

Olemme olleet virsien kautta Jumalan kansan matkasaatossa yhteisöllisyydestä päätyen yhä enemmän yksityisen matkamiehen minä muotoon, omaan matkaani ”Oi, Herra, jos mä matkamies maan” 251.

Virren tekijä on herännäisyyden merkittävä uudistaja Wilhelmi Malmivaara. Tänä vuonna hänen kuolemastaan tuli kuluneeksi sata vuotta, ja hänen merkityksensä oli suuri myös Herättäjä-Yhdistyksen perustamisessa 110 vuotta sitten. Aholansaaren rippikoulut täyttävät tänä kesänä 50 vuotta, ”Ahiksen riparien” historiassa tämä virsi on ollut Paavon pirtin iltaveisuissa ja konfirmaatioissa nuortenkin ykkössuosikki.

Virren synnystä kerrotaan, että Malmivaaran puoliso ja kaksi lasta olivat kuolleet tuon ajan kulkutautiin. Surun murtama rovasti valmisteli sunnuntain saarnaa. Mutta siitä ei tullut mitään. Pappilaan saapui vanha suntio, joka laski lohduksi toisillensa kädet rovastin hartioille ja sanoi: ”Jospa Vapahtaja on Sinulta kolme kertaa kysynyt, kuten Pietarilta, olenko minä sinulle rakas.” Tarinan mukaan Malmivaara olisi jo saman iltana istunut kirjoittamaan virttä hänelle tuttuun ”Minne käy tuulen ilmassa tie” -sävelmään. Saamme nyt seurapenkissä kaivaten pyytää matkamme päämäärään: ”Oi saanhan joukkoon autuaitten, ystäväin kanssa ja omaisten, mä päästä kerran luo armon Herran”.

Kuoro aloittaa ja laulaa parittomat ja me yhdessä parilliset. Sen jälkeen on hyvä siirtyä raamattutuntiin Lohduksi toisillemme.

Siionin virsi 251